

Kohtuasi T-333/03

Masdar (UK) Ltd

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon

Ühenduse lepinguväline vastutus — TACIS-programm — Alltöövõtu korras
osutatavad teenused — Maksimisest keeldumine — Alusetu rikastumine —
Asjaajamine — Alusetult saadu tagastamine — Õiguspärane ootus —
Hoolsuskohustus

Esimese Astme Kohtu otsus (viies koda), 16. november 2006 II - 4380

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Lepinguväline vastutus — Tingimused — Ühenduse institutsioonide õigusvastase tegevuse puudumine — Alusetul rikastumisel või käsundita asjaajamisel põhinev alusetult saadu tagastamise nõue*
(EÜ artikkel 288, teine lõik)

2. Ühenduse õigus — Põhimõtted — Õiguspärase ootuse kaitse
3. Lepinguväline vastutus — Tingimused — Ühenduse õiguse piisavalt selge rikkumine (EÜ artikkel 288, teine lõik)

1. EÜ artikli 288 teine lõik, mis käsitleb ühenduse kohustust hüvitada tema institutsioonide tekitatud kahju, ei piira ühenduse lepinguvälise vastutuse regulatsiooni vaid süülise vastutusega. Kui ühenduse institutsiooni toiming või käitumine — isegi kui see on seaduslik — tekitab tavatut ja erilist kahju, tuleb ühendusel see hüvitada.

joni rikastumist või hageja vaesumist pidada alusetuks, kui see tuleneb olemasolevatest lepingulistest suhetest. Analoogilise põhjenduse alusel võib jätta kohaldamata ka käsundita asjaajamise hagi puudutavad põhimõtted, mis liikmesriikidele ühiste üldiste õiguspõhimõtete kohaselt võivad avaliku võimu vastutuse aluseks olla üksnes väga erandlikel asjaoludel.

Ühenduse hüvitamiskohustuse aluseks olevate, liikmesriikidele ühiste üldiste õiguspõhimõtete kohaselt ei saa alusetul rikastumisel või käsundita asjaajamisel põhinevad hagid olla põhjendatud, juhul kui rikastunu või soodustatu saadud hüved tulenevad lepingust või seadusjärgsest kohustusest. Samade põhimõtete kohaselt saab neid hagisid üldjuhul kasutada üksnes teise võimalusena, s.o juhul, kui kahju kandnud isikul puudub võimalus nõuda talle võlgnetavat mingi muu hagi kaudu.

(vt punktid 93, 97, 99 ja 100)

Kui komisjoni ja hageja vahel on lepingulised suhted, ei saa võimalikku komis-

2. Õigus nõuda õiguspärase ootuse kaitset, mis on üks ühenduse aluspõhimõtetest, laieneb kõigile eraõiguslikele isikutele, kes on olukorras, kus ühenduse administratsioon on neile konkreetseid kinnitusi andes tekitanud nendes põhjendatud lootusi. Selliseks kinnituseks on mis tahes vormis edastatud täpne teave, mis on tingimusteta ja kooskõlaline ning pädevatest ja usaldusväärsetest allikatest. Nimetatud põhimõtte rikkumine võib kaasa tuua ühenduse vastutuse. Kuid

on tõsi, et ettevõtjad peavad kandma nende tegevusele omaseid majandusriske, arvestades iga juhtumi konkreetseid asjaolusid.

Nii on see eelkõige ettevõtja puhul, kelle väidetavad lootused olid seotud sellega, et komisjon tasub teenuste eest, mida on lepingu alusel osutatud kolmandale isikule, ja kes ei suuda tõendada, et komisjon oleks andnud talle teenuste eest tasumise kohta konkreetseid kinnitusi, mis võiksid tekitada ettevõtjas põhjendatud lootusi.

(vt punktid 119 ja 120)

3. Ühenduse lepinguvälise vastutuse kohaldamine selle organite õigusvastase käitumise eest EÜ artikli 288 teise lõigu tähenduses eeldab seda, et samaaegselt on täidetud järgmised tingimused: institutsioonidele ette heidetava käitumise õigusvastasus, kahju tekkimine ja põhjuslik seos väidetava käitumise ja tekkinud kahju vahel. Institutsioonile ette

heidetava käitumise õigusvastasuse tingimuse osas nõuab kohtupraktika, et oleks tuvastatud eraõiguslikele isikutele õigusi andva õigusnormi piisavalt selge rikkumine.

Kui komisjonile ette heidetav käitumine seisneb selles, et tal puudus piisav hoolsus tagamaks, et maksete peatamisega teenuste eest, mida hageja osutas komisjoniga sõlmitud lepingute raames, ei tekitata kahju kolmandatele isikutele, ja hüvitamaks vajadusel kolmandatele isikutele niiviisi tekitatud kahju, siis kahjuhüvitisnõudes sisalduv väga üldsõnaline viide Mandri-Euroopa õigussüsteemides kehtivatele üldpõhimõtetele seoses süülise lepinguvälise vastutusega ja Anglo-Ameerika õigussüsteemis kehtivatele üldpõhimõtetele seoses deliktivastutusega hooletuse korral ei võimalda tõendada sellise kolmandate isikute huvide arvessevõtmise kohustuse olemasolu ega ka õigusnormi piisavalt selget rikkumist.

(vt punktid 59, 61, 140 ja 141)